

Foreløpig protokoll

KR 02.9/17

Samisk kirkeråd

Rådsmøte

Snåase – Snåsa

15.-16. mars 2016

Tilstede:

Sara Ellen Anne Eira

Oddvin Bientie, forfall dag 1

Margareth Ranberg

May Bente Jönsson

Olav Øygard

Tåamma Bransfjell, vara for Oddvin Bientie første dag.

Forfall:

Mikkel Eskil Mikkelsen, ingen vara

Siri Broch Johansen, ingen vara

Oddvin Bientie hadde forfall 15. mars, vara Tåamma Bransfjell møtte i hans sted

Tåamma Bransfjell deltok med forslags- og talerett dag 2.

Fra sekretariatet:

Risten Turi Aleksandersen

Vidar Andersen

Tove-Lill Labahå Magga

Øyvind Meling

Møtet ble åpnet med morgenandakt ved Olav Øygard. I tillegg til rådsmøte ble det holdt møter med eksterne. Samisk kirkeråd møtte sametingsråd Inger Eline Eriksen hvor det ble blant annet samtalt om forsoningsak.

Samisk kirkeråd møtte også Snåsa menighet og Saemien Åålmege. Fra Snåsa menighet deltok sogneprest Ole Vinther, og medlem i menighetens samiske utvalg, Marja Leena Jáma. Fra Saemien Åålmege deltok nestleder Sonja Danielsen og rådsmedlemmene Laila Lifjell, prest for sørsamer Einar Bondevik, diakon Bertil Jönsson og daglig leder Monika Kappfjell. Sekretariatet tok med seg samtalepunktene videre fra begge møtene. Samisk kirkeråd besøkte kultursenteret Saemien Sijte samme dag.

Dag 2 holdt Oddvin Bientie morgenandakten. Olav Øygard lyste velsignelsen til slutt. Møtet hevet kl 1220.

SKR 01/17 Protokoller

Sammendrag

1. Protokoll fra Samisk kirkeråd møte i Kárášjohka- Karasjok 5. - 6. desember 2016

Vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner protokollen

SKR 02/17 Referater

Sammendrag

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 7.- 9. desember 2016
2. Protokoll fra Mellomkirkelig råd 29. - 30. november 2016
3. Minnesanteckningar 11. november 2016 Gudstjänstmöte
4. Minnesanteckningar Barn- och ungdomskommittémöte 5. desember
5. Minnesanteckningar styrgruppsmöte 28. november 2016

Vedtak

Samisk kirkeråd tar referatene til orientering

SKR 03/17 Orienteringer

Orienteringer fra generalsekretæren

1. Tråante 2017

– festgudstjeneste

6. februar og samisk kirkelig seminar 7. februar

2. Appell under Global markering mot Standing Rock i Oslo

1. desember 2016

3. Deltagelse høringer om utredningen Hjertespråket i Tromsø og Kautokeino

4. Deltagelse prøvelesing av tekster fra arbeid med bibel på nordsamisk i Kautokeino og Karasjok

5. Lulesamisk bibelprosjekt

– møte i representantskap 9. mars og konferanse 5. - 6. april på Drag

6. Sørsamisk bibelprosjekt

– møte i sørsamisk eierforum 16. januar

7. Møte med leder Nord - Hålogaland bispedømmeråd 7. mars 2017

Dokumenter, brev, henvendelser

1. Invitasjon til seminar i Tråante 7. februar

2. Evaluering samisk konfirmantleir for årene 2014 - 2016

3. Tekstrekker samisk nasjonaldag. 31. januar 2017

4. Offerformål samefolkets dag 19.januar 2017

5. Høring - endring av forskrift om forvaltningsområdet for samisk språk. 2.januar 2016

6. Informasjon til menighetene om Samisk konfirmantleir 2017. 16. januar 2017

7. Representant til Samisk ungdomsutvalg i Den norske kirke. 17.januar

2017

8. Innbydelsesbrev Samiske kirkedager

Mediesaker

Mediesaker er vedlagt i eget dokument

Vedtak

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

SKR 04/17 Samisk kirkelig valgmøte – sammendrag av høring

Sammendrag fra høringen er fra 45 instanser som leverte inn høringsuttalelse til Samisk kirkelig valgmøtet. Høringsuttalelsene sier at det er mange som ønsker at dette blir opprettet, samtidig er det også grunn til å se på hvordan organiseringen av Samisk kirkelig valgmøte kan forenkles.

Vedtak

1. Samisk kirkeråd ønsker fortsatt å arbeide videre med opprettelse av Samisk kirkelig valgmøte.

2. Samisk kirkeråd endrer fordelingen av antall delegater til følgende fordeling:

-Samisk kirkeråd: 7

-Saemien Åålmege: 2 delegater

-2 delgater fra hvert sokn i forvaltningsområdet for samisk språk= 20 delegater

-Bispedømmer sør for Nidaros: En delegat fra hvert bispedømme = 8 delegater

-Samiske representanter i de tre nordligste bispedømmerådene= 3 delegater

-2 delegater oppnevnt av hvert av de tre nordligste bispedømmerådene = 6 delegater

-Samisk ungdomsutvalg = 2 delegater

Det samiske kirkelige valgmøtet har med dette 48 delegater.

3. Samisk kirkeråd ber sekretariatet arbeide videre med en saksutredning som legges fram for Samisk kirkeråds neste møte. Samisk kirkeråd ber sekretariatet om å tydeliggjøre møtets øvrige funksjoner og budsjett.

Sammendrag

Saken er en nærmere gjennomgang av viktige elementer for et kirkelig granskningsarbeid og en offentlig sannhets- og forsoningskommisjon om de overgrep som samer har blitt utsatt for i forbindelse med kolonisering og fornorskning.

Disse elementene er at et slikt arbeid må bygge på menneskerettighetene, bestrebe fullverdig deltakelse for alle, følge demokratiske prinsipper og være tverrfaglig. Urfolks rettigheter som nevnt i ILO konvensjonen nr. 169 og Urfolkserklæringen må ligge til grunn i arbeidet. Offentlige institusjoner må involveres fordi involvering ansvarliggjør dem. I forbindelse med et granskningsarbeid vil det være behov for en kritisk refleksjon rundt den tidsavgrensning som ligger i ordet fornorskning.

Fornorskningspolitikken avgrenses gjerne til en tidsepoke som begynner fra omkring 1850 og varer fram til 1960/70-tallet. Men det er viktig at prosesser forut for epoken også inkluderes fordi de skapte forutsetningene for fornorskningspolitikken.

Vedtak

Saken er en nærmere gjennomgang av viktige elementer for et kirkelig granskningsarbeid og en offentlig sannhets- og forsoningskommisjon om de overgrep som samer har blitt utsatt for i forbindelse med kolonisering og fornorskning.

Disse elementene er at et slikt arbeid må bygge på menneskerettighetene, bestrebe fullverdig deltakelse for alle, følge demokratiske prinsipper og være tverrfaglig. Urfolks rettigheter som nevnt i ILO konvensjonen nr. 169 og Urfolkserklæringen må ligge til grunn i arbeidet. Offentlige institusjoner må involveres fordi involvering ansvarliggjør dem. I forbindelse med et granskningsarbeid vil det være behov for en kritisk refleksjon rundt den tidsavgrensning som ligger i ordet fornorskning.

Fornorskningspolitikken avgrenses gjerne til en tidsepoke som begynner fra omkring 1850 og varer fram til 1960/70-tallet. Men det er viktig at prosesser forut for epoken også inkluderes fordi de skapte forutsetningene for fornorskningspolitikken.

Samisk kirkeråd ser på alt samisk kirkelig arbeid i Den norske kirke som del av en forsoningsprosess. Når samisk kirkelig synliggjøres, bidrar det i den kirkelige forsoningsprosessen.

1. Samisk kirkeråd viser til sitt vedtak i sak 32/16 og vil arbeide videre for å få igangsatt en kirkelig granskningsprosess av Den norske kirkes rolle i fornorskningen av samene. Samisk kirkeråd vil ta initiativ overfor Mellomkirkelig råd og Kirkerådet for å starte samtaler om saken med mål om felles forståelse, felles prosess og mål om denne saken. En kirkelig granskning inkluderer en faglig og kritisk gjennomgang av kirkens teologi og teologiens vitenskapsteoretiske syn som begrunnet kirkens rolle i koloniseringen og fornorskningen av samene. Før en granskningsprosess igangsettes er det viktig å gjennomtenke arbeidets mandat og innretning. Det er naturlig at rammene for en slik kirkelig granskningsprosess utredes og behandles i rammen av revideringen av Strategiplan for samisk kirkelig.

2. Samisk kirkeråd vil sammen med Mellomkirkelig råd og Kirkerådet vil arbeide opp mot sentrale myndigheter for at det nedsettes en offentlig sannhets- og forsoningskommisjon. Samisk kirkeråd vil at Den norske kirke også blir kan bli en del av en slik kommisjon. I første omgang inkluderer det å søke samarbeid med andre institusjoner, organisasjoner og fagmiljøer for å få en økt oppmerksomhet rundt behovet for en slik granskning.

Følgende momenter anser Samisk kirkeråd som viktige i et granskningsarbeid eller en sannhets- og forsoningskommisjon:

3. Fra Samisk kirkeråd er det et krav om at et granskningsarbeid og et arbeid med sannhet og forsoning må bruke ILO konvensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater og FNs urfolkserklæring (UNDRIP) og som grunnlag for å sikre samenes rettigheter som urfolk. Dette gjelder spesielt kravet om fri, forhåndsinformert samtykke (free, prior and informed consent).

4. Samisk kirkeråd vektlegger at offentlige institusjoner må involveres både slik at deres historie granskes, og fordi involvering i prosessen ansvarliggjør dem. De er ansvarlig for at dagens strukturer, systemer, lovgivning og ressursforvaltning ikke lar gammel urett reproduseres eller finne nye former.

5. Kommisjonen må være tverrfaglig, fordi problemstillinger knyttet til fornorskning dekker faglig sammensatte fenomener, og mange sektorer i dagens samfunn. Fornorskning som et fenomen som

oppsto som følge av fornorskingspolitikken berører svært mange samfunnsområder og sektorer. Av den grunn bør arbeidet være tverrsektorielt og tverrfaglig begrunnet.

6. En kommisjon må bygge på menneskerettighetene og være inkluderende ved at den bestreber fullverdig deltakelse for alle og følger demokratiske prinsipper. Det betyr både å få frem de individuelle historiene med individet i sin kontekst, samtidig som fokus også må være rettet mot andre sosiale enheter som grupper, institusjoner og samfunn. På den måten kan man rette få frem konsekvensene av fornorskningen for det sivile samfunn, og de uformelle institusjoner.

7. Samisk kirkeråd ser behov for en kritisk refleksjon omkring den tidsavgrensningen som er innebygget i fornorskningbegrepet. Fornorskningspolitikken avgrenses gjerne til en tidsepoke som begynner fra omkring 1850 og varer fram til 1960/70-tallet. Dette kan føre til at prosesser som ligger forut for fornorskningsepoken ikke gjøres relevante, selv om de skapte forutsetninger for fornorskningspolitikken.

SKR 06/17 Høring – Hjertespråket

Sammendrag

Den norske kirke er bedt om å komme med sine innspill til NOU 2016:18 Hjertespråket. Utredningen er lagt frem av Samisk språkutvalg som ble oppnevnt av regjeringen og Sametinget i september 2014. Utvalgets oppgave var å gjennomgå lovverk, tiltak og ordninger for sør-, lule- og nordsamisk språk i Norge. Målet med gjennomgangen har vært å vurdere og foreslå tiltak for å sikre funksjonelle og likeverdige offentlige tjenester på samisk.

Høringssvaret fra Den norske kirke er vedlegg i denne saken.

Vedtak

Samisk kirkeråd vedtar høringssvaret fra Den norske kirke med de endringsforslag som fremkom på møtet.

Sammendrag

Årsrapporten for 2016 følger samme mal som årsrapporten for 2015.

I 2014 ble malen endret slik at den følger de oppdaterte Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten inneholder seks deler, med følgende benevnelse og rekkefølge:

I. Leders beretning

II. Introduksjon til enheten og hovedtall

III. Årets aktiviteter og resultater

IV. Styring og kontroll i enheten

V. Vurdering av framtidssutsikter

VI. Årsregnskap

Kirkerådet skal, etter tildelingsbrevet, publisere årsrapporten på nettsidene til Den norske Kirke.

Vi gjør oppmerksom på at tallmaterialet i rapporten er unntatt offentlighet frem til 15. mars.

Vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner de delene av årsrapporten 2016 som omhandler samisk kirkeliv med de innspill som fremkom i møtet.

Samisk kirkeråd foreslår følgende tillegg under Rekruttering og frivillighet, s 32:

- Mange prester har lært noen liturgiske ledd på samisk, og dette er svært viktig. Det er imidlertid vanskelig å finne rom for tilfredsstillende utdanning i samisk for kirkelig ansatte som arbeider i forvaltningsområdet for samelovens språkregler.

Innspillet sendes til Kirkerådet for videre behandling.

SKR 08/17 Forskrift om endring av forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

---

Sammendrag

Den norske kirke ble fra 1. januar 2017 opprettet som et selvstendig rettssubjekt og organer for Den norske kirke opptre ikke lenger på vegne av staten. Som en følge av dette vil det være opp til Kirkemøtet å sette føringer for hvordan verktøy som medlemsregisteret på best mulig måte kan understøtte kirkes kjerneoppgaver, samt møte de fremtidige forventningene til både ansatte og allmennheten. Kirkerådet har sett behov for å oppdatere forskrift om Den norske kirkes medlemsregister blant annet for å tydeliggjøre forholdet mellom sentral og lokal behandlingsansvarlig, oppdatere begrepsbruk slik at den samsvarer mer med dagens praksis samt styrke informasjonssikkerheten i medlemsregisteret. Kirkerådet foreslår å sende vedlagte forslag til forskrift om Den norske kirkes medlemsregister på høring våren 2017 med henblikk på behandling på Kirkemøtet i 2018.

Vedtak

1. Samisk kirkeråd ber Kirkerådet å utarbeide et forslag til endring i forskriftene om Den norske kirkes medlemsregister, som gjør det mulig for medlemmer i Den norske kirke å føre opp opplysninger om egen samiske språkbruk og ønske om å bli betjent på et av de samiske språk. En slik registrering av samisk språk må være frivillig for medlemmene.
2. Samisk kirkeråd ber om at det i høringen om endringene i forskriftene til medlemsregistret for Den norske kirke, sikres at menighetene i forvaltningsområdet for Samisk språklov får et særlig ansvar for å uttale seg om muligheter for registreringen av samisk språk i medlemsregistret.

SKR 09/17 Nordsamisk koralbokprosjekt

Den norske kirke har i sin strategiplan for samisk kirkeliv vedtatt at det skal utarbeides en koralbok for Sálbmagirji og Sálbmagirji II. Administrasjonen har sendt søknader om finansiering til Sametinget, Eckbos legater og Kulturrådet. Vi venter svar i løpet av våren 2017. I prosjektbeskrivelsen er det lagt opp til at Samisk kirkeråd skal oppnevne en koralbokkomite for prosjektet. Siden Samisk kirkeråd ikke har ordinært møte før i september 2017, så foreslår administrasjonen at AU i Samisk kirkeråd får

myndighet til å vedta prosjektrammene og oppnevne koralbokkomiteen slik at arbeidet kan starte opp så raskt som mulig dersom prosjektet innvilges midler.

Vedtak

Samisk kirkeråd gir myndighet til AU i Samisk kirkeråd til å vedta prosjektrammene og å oppnevne koralbokkomite slik det er beskrevet i prosjektskissen.

SKR 10/17 Møteplan 2018

Sammendrag:

Sekretariatet i De sentralkirkelige råd foreslår følgende møteplan for rådsmøtene 2018. Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd har brukt å ha felles møte annenhvert år og sekretariatet legger til rette for dette i dette forslaget.

Samisk kirkeråd

1. møte:

7.-8. mars

Sted: Drag

2. møte, fellesmøte sammen med Mellomkirkelig råd

5.-7. september

Sted: Tromsø

3. møte

28.-29. november

Sted: Trofors

Vedtak:

Samisk kirkeråd vedtar følgende møteplan for 2018

1. møte:

28. februar – 1. mars

Sted: Ájluokta - Drag

2. møte:

5.- 7. september

Sted: Tromsø

3. møte:

28.-29. november

Sted: Trofors/Aarporte-Hattfjelldal